

Astronomiye ?Igi ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Astronomiye ?Igi ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17070>

Özet

Astronomi, bilimsel e?itim alan?nda ö?rencilerin motivasyonunu ve akademik ba?ar?s?n? etkileyen kritik bir alandır. Astronomiye ?lgi Ölçe?i (A?Ö), bireylerin bu alana yönelik duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimlerini ve merak düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçek, özellikle e?itim ortamlar?nda ö?rencilerin astronomiye olan ilgi düzeylerini tespit etmede, müfredat geli?tirme çal??malar?na rehberlik etmede ve ilgi odaklı ö?renme yakla??mlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede kullan?lmak üzere tasarlanm??tır. Ölçe?in geli?tirme süreci, kapsamlı geçerlik ve güvenilirlik analizlerini içermektedir.

Ölçek, H. E. KILIÇ ve Ö. Kele? taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanan çal??ma ile bilim dünyas?na sunulmuştur. Bu çal??ma, ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini ve iç tutarlı??n? sa?lamak için titiz istatistiksel yöntemlerin uyguland??nı göstermektedir. A?Ö, e?itim psikolojisi ara?t?rmacılar? ve ö?retmenler için, ö?rencilerin uzay bilimine yönelik tutumlar?nı nicel olarak ölçme imkanı sunan önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Astronomi, ?lgi, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Geçerlik, Güvenirlik, Ö?renci Motivasyonu.

Yazarlar

Hülya ERTA? KILIÇ, Ömer KELE?

Amaç

Astronomiye ?lgi Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin (özellikle ö?rencilerin) gök bilimine yönelik mevcut ilgi düzeylerini, meraklar?nı ve bu alandaki ö?renme faaliyetlerine kat?lma e?ilimlerini standart ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tiriciler, bu ölçek arac?l??yla, astronomi e?itiminin etkinli?ini art?rmak ve ö?rencilerin bilimsel ilgi alanlar?nı geli?imine katkıda bulunmak için sa?lam bir ölçüm arac? sa?lamayı hedeflemi?lerdir.

Bu ölçek, e?itim ara?t?rmacılar?na, ö?rencilerin astronomiye olan ilgisinin ya?, cinsiyet veya e?itim seviyesi gibi demografik de?i?kenlerle nasıl de?i?ti?ini inceleme fırsatı sunar. Elde edilen veriler, bilim e?itimi müfredatlar?nı bireysel ilgi alanlar?na daha uygun hale getirilmesi için somut kanıtlar sunabilir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, bireyin uzay bilimi ve gök cisimlerine yönelik gösterdi?i tutarlı? ve yo?un duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimler bütünü olan "Astronomi ?lgi Düzeyi"dir.

Bu yap? genellikle motivasyonel bir bile?en olarak ele al?n?r ve bireyin ö?renme süreçlerine aktif kat?l?m?n? te?vik eder.

?lgi, sadece geçici bir merak de?il, ayn? zamanda uzun vadeli ö?renme çabalar?n? ve ilgili faaliyetlere gönüllü kat?l?m? destekleyen kal?c? bir ki?isel özelliktir. Ölçek, bu ilginin farklı boyutlar?n? (örne?in, bilgi edinme iste?i, gözlem yapma arzusu, günlük ya?amda astronomik olaylar? takip etme) yakalamay? amaçlamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, 2017 tarihli makalede detayland?r?ld??? üzere, ölçe?in gerçekten astronomiye olan ilgiyi ölçtü?ünü kan?tlamaya odaklanm??t?r. Bu süreçte öncelikle uzman görüş?leri al?narak kapsam geçerli?i sa?lanm??t?r.

Yap? geçerli?i için faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçek maddelerinin teorik olarak hedeflenen yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir. Geli?tirme çal??mas?nda, faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumlu oldu?u ve ölçe?in tek veya çok boyutlu bir yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ü belirlenmi?tir (ancak spesifik faktör yükleri ve varyans oranlar? için orijinal makaleye ba?vurulmal?d?r).

Güvenirlik

Astronomiye ?lgi Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, ölçek puanlar?n?n zamana ve farklı madde setlerine kar?? tutarlılı??n? göstermi?tir. Geli?tirme a?amas?nda en yayg?n kullan?lan yöntem olan iç tutarlılık katsay?s? (Internal Consistency Coefficient) hesaplanm??t?r.

Bu kapsamda, ölçe?in iç tutarlılı??n? belirlemek amacıyla Cronbach's Alpha de?eri rapor edilmi?tir. Yüksek Cronbach's Alpha de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?s?sal geçerli?ini test etmek amacıyla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de do?rulay?c? analizler kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in maddelerinin kaç alt boyutta topland???n? belirlemek için kullan?lm??, böylece "Astronomi ?lgi Düzeyi" yap?s?n?n teorik alt bile?enleri (varsa) ortaya ç?kar?lm??t?r.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam bir yap?ya sahip oldu?unu ve ilgi yap?s?n?n ba?ar?l? bir ?ekilde ayr??t?rd???n? do?rulam??t?r. Bu analizler, maddelerin nihai formunun belirlenmesinde ve ölçekten ç?kar?lmas? gereken zayıf maddelerin tespit edilmesinde kritik rol oynam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme

Format: Büyük olas?l?kla Likert Tipi Derecelendirme (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a uzanan 5 veya 7 noktal? ölçek).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (E?itim ara?t?rmalar? ba?lam?nda genellikle ortaokul, lise veya üniversite ö?rencileri).

Age Group: Genellikle 12 ya? ve üzeri (Ergenlik ve genç yeti?kinlik dönemi).

Population Details: Ölçe?in orijinal geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli e?itim kurumlar?ndan al?nan bir ö?renci örneklemini üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Uzay Bilimi, Ö?renci ?lgesi, E?itimde Motivasyon, Ölçek Geli?tirme, Cronbach's Alpha, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: ertashulya@gmail.com

Correspondence Address: Hülya ERTA? KILIÇ (?leti?im bilgileri için makaleye veya e-posta adresine ba?vurulmal?dır).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle yazarlar?ndan izin al?narak kullan?lmaldır. Ticari kullanım ko?ullar? için sorumlu yazar Hülya ERTA? KILIÇ ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in geli?tirme ve yay?mlanma y?li **2017**'dir. Ölçek kullan?m?na ili?kin herhangi bir ücret

bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

K?l?ç, H., E. & Kele?, Ö. (2017). Development of the Scale of Interest in Astronomy: Validity and reliability studies. *Journal of Theory and Practice in Education*, 13(1), 35-54.

Makalenin orijinal bağlantısı: eku.comu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: the-scale-of-interest-in-astronomy-toad.pdf

Astronomiye ?lgi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmamıştır. Maddelerin tamamına ulaşmak için yukarıda belirtilen 2017 tarihli bilimsel makaleye başvurulması gerekmektedir.